

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш; а гдъ возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авіаційні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

„Руский апетит“.

(+) З нагоди внесенє руских послів в останній сесії галицького сойму польські дневники (а між ними в тім передувє Dziennik polski) розписали ся стілько про «руский апетит», представили руских послів так пажерливими, що й славні свого часу обжори кн. Острожского перед ними засоромили-б ся. Та й при иньших нагодах можна було почути або прочитати такі відзиви Поляків, що, мовляв, ми дали Русинам се і те, а они все таки ще ненасичені і все ненаситні та домагають ся знов чогось ще иньшого. Тут мимохіть нагадують ся нам слова Филипа Залеского, міністра Галичини, які він перед десяти роками висказав про тоді поставлені центральному правительству (гр. Тафому) домаганя і потреби руского народу. Тодішні рускі послы до ради державної (т. зв. новоеристи) вважали сі домаганя дуже пильними (а не були они зовсім пересадні) таї правительство уважало їх оправданими і конечними і міністер Залеский, котрий мусів з свого уряду давати расеті тим домаганям, наконецно згоджував ся на їх заспокобє, лише щоби на тім скінчило ся. «Тепер бо, говорив він, кажете, що то є die dringendsten Wünsche, але відтак прийдуть die dringeren, а опісля знов die dringenden і так ніколи не буде кінця».

Між польскою суспільністю а й в деяких урядових кругах виробив ся такий хибний погляд, мовби то руску справу можна полагодити заснованєм якоїсь гімназії або иньшої школи, установленєм якоїсь університетської катедри і т. д. Не здають собі справи з того, що тут не розходиться о полагодженє якихсь особистих

домагань сих або тих руских послів, лише що се є домаганє і потреби руского народу, висловлені устами єго заступників. Не тямлять того, що тут розходить ся о національно політичний, культурний і економічний розвиток цілого руского народу. А вжеж в житю не може бути застою, бо хто не поступає, той вертає ся назад, заступає. Так оно в житю і бутю поодиноких людей, так само і в житю та бутю цілих народів. Мале дитя має вельми малі потреби і домаганя, єму вистарчає для поживи молоко, до одягу сорочинка. Але в міру єго фізичного розвитку і розросту, змагають ся єго потреби і домаганя, оно більше й ріжнородної потребує поживи, більше й ріжного одягу. Перегодом починають ся й духові єго потреби, потреби освіти й образования. З тим ростуть видатки родичів чи опікунів, які они мусять виложити на єго вихованє й образование. Подібно діє ся і з розвитком та зростом народу.

Народи на найнижшій ступні розвитку, кочевники, риболови і т. ц., або н. пр. італійські лязароні не мають великих потреб навіть для фізичного житя, про їх духові потреби нема вже що й говорити. Але руский нарід, що перед віками осягнув був високе культурне і політичне становище, відтак заненав наслідком всіляких невгод, а тепер знов дійшов до свідомости, відчуває самим собою і відчуває потребу культурного розвитку, мусить мати свої домаганя, а сі домаганя ростуть в міру єго культурного розвитку і поступу. Був час, що культурні потреби Русинів заспокоювали народні школи; в міру зросту національної свідомости і зрозуміння ваги народного образования почали Русини домагати ся руских середних шкіл. Розвиток руских гімназій, розвиток літератури й на-

уки в рускій мові, пособлюваний Науковим Товариством ім. Шевченка, при котрім виробляють ся поважні робітники на полі строгої науки, доводять руский нарід до висшого ступня культурної зрілости і зовсім природно, що Русини не хотять вдовольняти ся одною або двома катедрами в університеті, а домагають ся поступенного заснованя цілого руского університету. Се признав Kurjer Lwowski, а не можуть і не хотять сего зрозуміти загорілиці в роді Dziennik-a polsk-ого, що глядять на руский нарід скрізь окуляри полупанка або доробкевича сперед 1848. року. До їх мозку не має приступу осуд про добутки наукової праці Русинів навіть власного їх ученого проф. Брікнера; в їх очах руска мова є все ще хлопска, якої Поляк не потребує вчити ся, бо нібито уміє її з розмови з хлопом, для них не істнує руска література, дарма, що видала твори, які могли-б бути окрасою кожного європейского письменства, хоч вже поважні одиниці і в польській суспільности починають виучувати руску мову й літературу і находять в ній чималі засоби богатства і оригінальности.

Та й на иньших полях духового житя руского народа виринають що-раз більші потреби відповідно до єго поступенного розвитку — от хочби згадати про руский народний театр. Підчас останнього побуту у Львові мали артисти руского народного театру нагоду виступити на ширшій видівні, в міскім польскім театрі і не тільки не принесли сорому рускому імени, але навпаки з'єднали собі неподільне признає всего польского дневництва, а польска публіка численно вчашала на рускі вистави. Чиже не є тут зовсім оправданє домаганє, щоби з краєвих фондів піднесено для руского театру підмогу, яка в порівнаню з підмогою для польского театру

Наталь Вахнянин.

Фотографія.

Кому не звісні дві легенди з бруку львівского? Селянин іде улицею, розглядає камяницї, вивіски, питає в прохожих, знов іде, знов питає, вкінці стрічає пана і каже:

— Солодкий панцю, зробіть ласку, покажіть, де тут наш хлопський банк?

— Рустикальний?

— Ага! Від ранку питаю в людей і годї потрапити.

— Чоловіте добрий, — каже пан — іди сею улицею просто. По правій руці буде висока чорна камяниця, а над брамою, на вивісці, буде намальована хлопска шкіра. Оттам і хлопський банк!

Другий селянин хотів обривтатись та зайшов в ту саму камяницю. Вступив він в канцелярію самого найстаршого директора, бачить: по стїнах великі зеркала як в цилорика, сів на крісло та каже: Но, жиде, оголи!

Директор, случайно жид, відповідає гнівно: Дурню, тут не голять?

— Якже ні? — замічає селянин, коли мене добрі люди сюди справили?

— Но, но! — каже директор, догадавшись,

що хтось зажартував собі з селянина: — тут голять, але без мила.

— То тут певно наш хлопський банк! — скричав мужик та як опарений скорійше в ноги.

Легенди ті походять ще з тих часів, коли перший раз заплакано в нас над недолею «простолюдина». Нині банк сей упокоїв ся, дай єму, чорте, горячої смоли напатись! І дійсно, був сей банк і гарбарнею шкір хлопских, і глярнею їх калиток. Були віди Фридові, минули літа Ромашкана! Тяжкі часи, тажні від татарских! Татарин обдер чоловіка та і самого вбив, а банк рустикальний забирає поволеньки ґрунт, хату, кожух, сірак, сорочку та ще казав жити і мучити ся до смерти, котра не дуже то квапила ся, щоб голого мужика вселити в відро Авраама.

Тож і велику ласку зробили наші послы рускому народови, вихлопотавши геть-там «oben» нову інституцію, сиріч: «Заведеніє». Міністер вдовольив die Wünsche der Tyroler des Ostens і ми вступили на «почву», фінансово-економіческу! Господи! Аж любо було глянути! В самім ринку вивіска: «Общо-рольничое Заведеніє для Галиції і Буковини». На першій поверсі з балконом апартаменти з хорошою «мебляркою», каса вертгаймівска, за бюрками господинове чиновники, в дирекції Писарчук і кілька пар «штайфів»! Потім два брати Чехи і прочая і прочая! А все то ходило по коврах, з пером за

ухом, з задуманим чолом, числило, фінансовало, фруктифіковало, білянсовало, контовало, лятировало, кореспондовало... Ох, Руси, чи була ти коли щаслива, як тоді? Ідеш улицею. То не бідний професорина, авскультант, практикант, то директор, синдик, совітник, бухгалтерия іде тобі на зустріч. Держи шапку в руках, клонись в пояє та здорови: Низжайший Вашого Високоблагородія, смиреннійший Вашого Високопреподобія. Іди лиш два кроки за маститим достойником та нехай той солодкий димок з фундушевих гаван, миляресів і прочая і прочая...

Так щож? Русь галицька не доспіла до такої роботи, як писав господин Явдик в «Проломі». З часом показало ся, що директори з чотирох операцій аритметичних уміли лиш субтракцію і дівизию т. є віднимати грошки і ділити межі себе. АДДІЦІЯ і МУЛЬТИПЛІКАЦІЯ не ішли їм в голову. І стало ся з «Заведенієм» то, що з дитвиною. Заким навчилося ходити, упало на ніс і набило собі ґудза, що по ученому зве ся дефіцит або манко!

Але не про то хочемо нині розказати. De mortuis nil nisi bene. Нам ходить о переведенє доказу, що «Заведеніє» ані не виправляло хлопских шкір, ані не голяло без мила руского мужика. Се гуманна інституція, з добрим руским сердцем, покровителька хліборобів, попеченіє промисловців, листвиця спасенія нашого. Якби ми сего не написали, що хочемо, то за рік-два про-

є нерозмірно маленька та щоби краєвий фонд причинив ся також до здвигнення сьвятині для рускої драматичної штуки, а місто Львів хочби відступленем на се відповідної площі. Однак і в тім оправданім домаганю, в сій наглядній потребі добачати муть загорільці ненаситність Русинів, страшний руский апетит.

(Дальше буде).

Автономія в тирольскім соймі.

(Дальше).

Італійско-німецькі відносини в Тироли є такі аналогічні до східно-галицьких, що треба лише вставити на місце «італійський» — руский, а на місце «німецький» — польський, щоби з представлєня д-ра Грабмаєра одержати вірний і дуже поучаючий образ наших національних взаємин.

Пос. Грабмаєр наводить, як то німецька краєва праса, не винймаючи навіть урядової, почала тровити на проєкт автономії. Між тим почали «Всенімці» на зборах і в радах міст підносити бучу против проєктованої автономії, немов би она загрозувала істнованю німецького народа і єго «історичним правам». «Німецький народний союз» ухвалив резолюцію, що проєкт автономії «не є нічим иньшим, як неоправданім відносінами нападом на свободу краю та єго управу і першим кроком до поділу Тироля на дві самостійні провінції». Взагалі представляно проєкт як видумку субкомітету і придано єму партійне прізвисько «Грабмаєрський автономічний проєкт», чим лише підущувано консервативних та німецько-радикальних противників.

Безграничний народний шовінізм — пише дальше автор — є підставою сєго становиска Все німців. Для них є італійський Тироль не частию Австрії, але німецько-державним краєм (як Галичина: *jedną z dzielnic Polski* — Ред.); они осуджують автономію як винищенє з рук німецького краю та клеймать прихильників автономії народними зрадниками. Запізнаючи правдиве положєне Німців в Австрії, домагають ся Все німці германізації італійского Тироля. Они уважають німецьке племя одиноким пануючим народом, який підчиняє собі другі народности і поволи поглотує їх; они чванять ся нашим німецьким панованєм в Тироли і не хотять зречи ся навіть найменшої частинки сєго панованя.

Хотяй я є добрим Німцем, однак не могу поділяти сєго погляду, бо в сєй спосіб, після мого найщиршого переконаня, в нашій ріжнородно зложеної державі довело би се до війни всіх против всіх і остаточно до розбитя держави. Австрия може лише істнувати, коли єї народи зречуть ся всякого змаганя утискати себе взаємно, та стануть докладати старань до мир-

ного вожитя. Мрії про відбитє італійських полос, які можливо перед столїттями були німецькими (у Поляків навіть такої підстави нема до сих мрій — Ред.), є не до зреалізованя, а придержуванє ся таких кличів в реальній політиці не має иньшого вислїдку, як викликанє завязтучої расової борби, в якій ми Німці певно не приспоримо собі анї успіхів, анї лаврів.

В такій борбі ваходять ся Німці, мiamo їх більшости в краєвим соймі в далеко некориснійшій положєню і богато більшій небезпечности, що німецька полоса в полудневім Тироли зїталійщять ся, а далеко меншою є правдоподібність, що удасть ся італійську полосу назад знімчити. Наша німецька долина ріки Етш тягне ся довгим клином в італійську полосу, окружена з усіх боків італійськими округами. Подвійно тяжко буде удержати сю справді загрожену позицію, коли вибухне завзята борба на цілій лїнії.

Тому я голосую з національних зглядів за «suum cuique», за застановленєм національної борби, за совісним розділом, який би запевнив кожній часті єї иньшине, національне посїданє (у нас «для згоди» агітують за утравкізмом в школах! — Ред.). В сїм зміслі є для мене автономія національним домаганєм Німців, є заборолом для загроженої, німецької полоси, яку ми на кожний спосіб декше і певнїше задержимо мирним договором, чим висилаючою, пристрасною драчею.

(Дальше буде).

Сугґестия в педагогії.

(Конець).

Скоро отже вмовленє так сильно ділає в напрямі від'ємнім, не улігає найменшому сумнівови, що оно може впливати також додатно. Овшім відділює оно рівно часто, хоч без співучасті і відомости учителя, особливо в першій стадії науки, як в загалі в вихованю. У дїтий рівнож як і у артистів перший виступ буває звичайно рішаючим, а «скороблєсьмо» могли перевести аналізу всіх условин, посеред котрих виробили ся найліпші голови і найбільші характери, хто знає, чи домінуючого становиска не мусїли-б ми приписати авторсугґестії, викликаній навіть случайним сукцесом. Хто знає, чи з двох братів один не є ліпшим а другий гіршим для того, що тамтой не допустивши ся колись якоїсь сваволї, заслужив собі на похвалу, а другого за ту сваволю укарано; хто знає, чи не завдячує знаменитий математик своїх спосібностей і замилуваня до предмету якомусь щасливому случави, що приміром на першій лекції удалось єму заімпонувати учителям і товаришам якоюсь трафною відповідю. Хто знає, чи до значної більшости найліпших учеників, не можна би прино-

ровити стих Вергіля: *Nos successus alit, possunt, quid posse videntur.*

Розуміє ся, що звідєся вже лише один ступєнь до внеску, що те, що діє ся przypadково, можна би перевести з певним пляном і після певної системи, що для узисканя пожаданого наслідку, можна би витворити штучно відповідні условини. Треба в тім напрямі передовсім пильно глядіти, щоби в початках науки взагалі, чи спеціально при новім предметі огранічати і доводити до мінімуму усе те, що би могло робити якісь труднощі, щоби поперестати на питаннях найлекших, улекшати ученикови працю усіми способами, не щадити похвал і заохоти, а здержувати ся від нагани; — що більше, щоби в кожній, навіть менше трудній відповіді доглядати чогось, що би з признанєм можна було піднести. Поступованє таке, є вже одним з перших педагогічних заповідий, поручуваних і з иньших зглядів; звязанє оно логічно з систематичним поступом науки, в наслідок чого перестерігає єго в засаді загал педагогів, кромі нечисленних учителів, що жадають, аби ученик від початку заправлявав умисл тим, що буде коконувати всякі труднощі.

Розходило би ся тільки о те, щоби те улекшенє початків науки було сьвідоме цілі; розходило би ся о тенденційне виціплюванє в ученика пересвідченя, що уділена єму наука є для него легкою, пристуною, причім — розуміє ся, належало би полишити інтелігенції учителя оминєня небезпечности, щоби певність себе не перейшла в зарозумілість.

Однак важнїшу прислугу могла би принєсти сугґестия при вихованю учеників лїнявих, апатичних, то є тих, у котрих воля є безчинною, а яку розбудити учитель не має средств. В тій цілі треба передовсім змінити поступованє, від безцільного караня і надмірного дражненя амбіції через виставленє в яркім сьвітлі хиб ученика, перейти до просто противного трактованя.

Зручне вмовленє в ученика, що настав у него зворот до доброго, похвала уділена єму, хоч би не було за що, викличе у хлопця, не привикшого до того з певністю сильнїше вражєнє як лайка, грозьба, кара і т. п., котрі стали для него хлібом щодєнним.

Нїчо лекшого, як, — хотьби для проби — зробити подібний експеримент: Ученикови лїнявому, котрий приміром оказує неоконану відразу до математики, дати якесь легке навіть дуже легке завданє, евентуально допомочти єму трохи, і остаточно похвалити результати, акцентуючи сильно зворот в пильности і понятливости дотеперішого неукка. Наслідком того в переважнім числі случав певно оживить ся ученик, лице єго покраснїє, в очах окажєсь вдоволенє, оно буде знаменєм, що амбіція будить ся, а з нею і сили душі, що дрїмали доси. Ученик чує ся піднесєним морально, вірить сьвято в те, що єму вправді роз'яснило ся в голові, він по-

пала би і память про то, як глибоко, аж на дні душі директорів «Заведенія», спочивала доля руского селянина. Тільки прошу здержатись від слез і не переривати нам оповіданя, записаного в книгах «Заведенія», в протоколї, під числами: 2175 і 3677. Як не вірите, сконстатуйте!

Було се ще перед санациєю «Заведенія». Брат Чех сїдїв вже в Івановій хатї і роздумовав над суетою руского гроша. В «Заведеню» лишив ся сиротою Синдикович — і травестував «Гамалію» Шевченкову: «Ой, нема, нема ні рублів ні копейки із нашої Московщини!» З каси забрав Вахнянин послїдні 5 зр. 70 кр. і полишив лиш три шїстки на розробок. Ужас!

— Що то буде завтра! — думав Синдикович. — Українці налетять чорною хмарою, обляжуть касу, стануть грозити криміналом, наплюють в очи... А дульчїнєля моя не має ще весняного капелюшка... Паршива готова покинути мене...

Він зловив за револьвер, що лежав перед ним і потягнув за курок. Але провидїне назначило видимо госп. Синдиковичу вертикальну смерть: револьвер не був набитий.

В тім заступано до дверей і поважним ходом вступив в дирекційну комнату пейсатий брат «Заведенія», аж з самого Дрогобича. Синдикович поскочив єму на зустріч і сердечно зжав обї руки.

— Я вас ще вчера дожидав, господине Фрїдман, — почав Синдикович, кланяючись за-

одно і поблискуючи маленькими бурими оченятами. — Я думав, що вже не приїдете, а тут є для вас *ein brillantes Geschaef*.

— За що би я не мав приїхати? Ви-ж платите кошти подорожки.

— Прошу сїдати, господине Фрїдман, ми зараз зробимо діло

— Я маю чає, не спішіть ся так дуже.

— Бачите, річ така, що ми...

— В маленьких клопотах грошевих, — добавив син Юди.

— Да, да, господине Фрїдман.

— І ви хочете ерес рипрен?

— Да, да, ходить нам о маленьку позичку.

— Добре, тільки яка гіпотєка буде на мої гроші?

— Підпис дирекції.

— Ви жартуєте, пане директор?

— То ми вам дамо векслї нашї в застав?

— Векслї з улиці? Они і дудка зломаного не варті.

— То листи довжні «Заведенія»?

— Хиба продасьте на фунти?

— То може заінтабулюєтесь на камяницї?

— Таж на нїй сїдить «Славія».

— А може переймете магазин збожевий в Тернополї?

— З мпшами?

— Може фабрику церазини?

— З двома колїсцями? *Purez*, я не такий

дурний і мій грїш не такий дурний. Говорім розумно.

— То щож би вам дати в застав?

— В застав? Я не банк заставничий.

— То купіть що від нас...

— Купити, — *eres rejelles*, то можу! От я вам і сам пораджу.

Жид витягнув з-за пазухи нотатку і став вичитувати імена селян, що запозичились в «Заведеню». Синдикович не виходив з зачудованя.

— Ви дійсний статистик, — замїтив він.

— Продасьте тих селян? — спитав Юда.

— Да, харано!

— Кілько хочете?

— Що дасьте?

— Вісім тисяч.

Синдикович прибив. Фрїдман не заплатив всего. В книгах «Заведенія», він обтяженїй сумою 5.672 зр. 49 кр.

І отсе ясний доказ, що «Заведеніє» наше анї не голило без мила, анї не стягало шкір з хлопів, як рустикальний Банк, а просто — продавало душі хлопскї.

О, ми гуманні! Ми як не можемо стягнути з хлопів проценти проволочки, то пишемо в «Слові»: Росія подарила руским селянам 228.000 зр.

чинає бояти ся, щоб не втратив корисної опінії, він зачинає уважати і горне ся радо до науки. Так отже піддала ся воля, якої не в силі були ніякі репресійні средства розбудити, легко-стию впливови вмовлена, а скоро тільки учи-тель потрафлять підтримати єї поступованем раціональним, скоро від часу до часу не залишать дати ученикови нагоди понисати ся єго посту-пами, певно наслідки будуть великі.

Розуміє ся, що се средство не є універ-зальне; що на деякі одиниці і оно не буде впли-вати, а передовсім, що в педагогії шкільній можна єго уживати тільки в дуже ограниченій мірі зі згляду на конечність спеціального за-взятя ся одним або кількома учениками і то че-рез довший час — на кождий случай однак — не треба єго занедбувати.

„Учитель“.

НОВИНИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Ольги кня-гині; рим.-кат. Кристини. — В четвер: гр.-кат. Прокля, Іларія; рим.-кат. Якова.

— ВПреоєв. Митрополит Шептицький повернув з Броцлава до Львова і на днях виїздить на лі-тний побут до Підлютого.

— Загальні збори товариства „Руска Бурса в Новім Санчи“ відбудуть ся дня 30. с. м. о 10. год. рано у власнім забудованю „Рускої Бурси“ з слідуєчим порядком денним: 1) Вступне сло-во дотеперішного председателя. 2) Вибір предсе-дателя на час зборів, котрий покличе двох се-кретарів. 3) Справозданє з діяльости Виділу представит секретаря. 4) Справозданє скарбника. 5) Внесок комісії інконтруючої що-до уділення абсолюторії уступаєчому виділові. 6) Вибір председателя, 8 членів виділу і 2 заступників на слідуєчий рік адміністраційний. 7) Вибір комі-сії інконтруючої з двох членів на слідуєчий рік адміністраційний. 8) Внески уступаєчого виділу і членів товариства.

„Народна Читальня“ в Жураві. (Допись). Недалеко від церкви стоїть маленький жидів-ський дімок, а на ньому на лівім боці дверий висить чорна таблиця з нечетким письмом а на правім більша з написом жовтими буквами на синьому полі „Народна Читальня“. Заходжу в неділю до читальні. Маленька кімнатка; за сто-лом сидить кількох газдів, деякі в полотняках, деякі в чорних міщанських жупанах, инші в панських сурдутах. Здавало ся, що там страх багато людей застану, та на жаль, було їх з п'ятнадцять, самі старші, молодших ні на лік. По-знакомив ся з читальниками Зводжу бесіду на саму читальню. Читальня є самостійна, членів має до 36, хоть давніше було більше, але „по-відскакували“, особливо ті, що не уміють писати ні читати. Питаю: „Чому так мало членів?“ — „Бо нема кому заохотити, нема доброго про-відника; головою є місцевий парох зі „старої пар-тії“, а у нього в дома можна часто почути польську мову(!). Поправою стану читальні він не займає ся, бо не хоче наразити ся Палякам, з котрими йде рука в руку.“ — „Чомуж не виберете собі иньшого голову?“ — „Е-та хтож буде головою, як не єгомость. Якось ніхто не хоче виступити проти нього і д. т.“ — „Звідки берете часопи-ся?“ — „Діло дає до читальні молодий євья-шеник (сотрудник) а „Посланик“ і „Руское Сло-во“ приходять даром з редакції.“ — „А чомуж старша молодіж не належить до читальні?“ — „Е, вони волять піти на пиво, або на килішок горівки, та потому робити неоти в читальні. Ту не раз можна застати повививані шибя.“ — Так то сумно та не відродно представляє ся читальня в сьому містечку. Як усюди так, то можемо мати надію, що ніколи Русь Україна не дочекає ся лучшої долі. — *Перелетний.*

— **Вибірчий рух.** Др. Дудикевич в коломий-ськім повіті підготовляє тихцем ґрунт під свою кандидатуру, а єго флігель-ад'ютант др. Глібо-вицький пускає фаярверки в „Галичаніні“: що на отворено читальню Качковського в Ключеві вели-кім „всі собранія неоднократно єдиногласно заявляли, що не хотят нікого другого їмги своїм послом, як лиш д-ра Владіміра Дудикевича, що не отступают от сей, самими-же селянами на собранії мужей довірія 12. (25.) іюня с. г. поста-вленної кандидатури і даже сліхати не хотят о якої нибудь другої кандидатурі. Хотят др. Дудикевич заявлял їм, що положительного отві-та на їх требованіє дати не может, собравшіє не отступали от своего желанія і повторяли, що за д-ра Дудикевича постоят, так як уже неодно-кратно убідились, що он іскренно заступаєтє за наш униженний і покравдженний народ. Впрочем в настоящее время, когда наш народ загрожен із всіх сторон, только др. В. Т. Дуди-кевич может успішно і хорошо защищати наро-дніи интереси і достоиянія (sic!)“.

Зі Станиславова доносять, що виборчий рух захопив вже всі курии. З міської курии кан-

дидує на разі без контркандидата ексц. Білін-ський, директор австро угорского банку. З мен-ших посілостей етаж до бою дотеперішний по-сол Винничук против б. посла Гурика Борба буде завзята, бо оба кандидати мають своїх прихильників. З більшої посілоости буде канди-дувати Войтїх ґр. Дідушицький, який запросив своїх виборців до Станиславова на 24. с. м. на збори, де мають вибрати делегата до централь-ного польского комітету, почім ґр. Дідушицький здасть справозданє зі своєї посольской діяль-ности.

В Новім Санчи появили ся доси чотири кандидатури в міської курии: нотаря Лукияна Лі-пінського, Станислава Кметовича голови „Ми-щанської читальні“, ке. інфулата д-ра Гуралика і д-ра Лемана провідника соціал-демократичної партії. З менших посілоостей має кандидувати Йосиф Знаміровський, бурмістр Криниць, против дотепер. посла Станислава Поточка. З курии більших посілоостей зголосив своєю кандидатуру пов. маршалок Глембоцький в місце дот. посла д-ра Ромера, який не буде старати ся о посоль-ський мандат.

„Dziennik polski“ подає, що з сільської ку-рии львівської кандидує дотеп. посол Теофіл Мє-рунович, редактор „Monitor-a“ Брайтер і др. Кость Левицький. — З львівської торговельної па-лати має старати ся о мандат по д-рі Мархви-цьким др. Генрик Колішер з Черляя.

З міста Стрия піднесено вже кандидатуру бар. Юліяна Бруницького против дотеп. посла д-ра Фрухтмана, котрий також буде кандиду-вати.

З Рави рускої доносять про кандидатуру дот. посла Володислава Гурика.

Головна рада польского людова-го сторонництва, вибрана дня 30. м. м. на з'їзді в Тарнові, зібрала ся дня 21. с. м. в Сло-твині в цілі уковституованя. Председателем ра-ди вибрано п. Рєваковича, редактора „Kurjer-a lwowsk-oro“.

Зі статистики Дрогобича і Самбора після сегорічного спису населеня. В Дрогобичи живе 19.432 душ населеня; з того мушн 9.210, а жен-щн 10.222. Після віроісповіданя є: руско-кат. 5.675, рим. кат. 5.005, жидів 8.683, вірм.-оривнт. 49, еванг. 17. Після товариского язика є: Русинів 5.454, Поляків 7.205, Німців, 6.706, Чехів 8. Читає і пише 9.551 осіб, лише читає 185, ве знає ані читати ні писати 9.696. — В Самборі є: 17.039 душ населеня; з того 9.805 мушн, а 8.233 женщины. Руско-кат. віроісповіданя є 3218, рим. кат. 8.882, жидів 4.900, еванг. 35. Русинів є 2.203, Поляків 13.540, Німців 1274. Читати і пи-сати уміє 9.097 осіб, лише читати 854, анал-фабетів є 7.091.

— **Іспит зрілости в самбірській ґімназії** відбув ся під проводом інспектора Е. Дворского в днях від 11. до 18. с. м. З Русинів здало сімох. Бі-ленький Ярослав, Боберекій Олекса, Гродзійський Теофіл, Левицький Іван, Луцький Остап, Венгри-нович Мирослав і Виницький Ілля. Зібраних абі-турнентів працює дир. др. Томашевський, почім тов. Луцький Остап подякував учителям в імені всіх абітурнентів.

— **Іспит зрілости в ґімназії в Бережанах** зда-ли: Хівкєс Мешулем, Глоговський Тадей, Гросман Касрієль Герц, Гжендзельський Євгеа, Гошовський Витовт (з відзн.), Кочій Лев, Ковальчевський Ка-зимір, Майблєм Жигмонт, Райтер Едвард, Рун Теодор (з відзн.), Швайдер Віктор, Трайнер Мар-кус, Верхлер Вільгельм, Застирець Микола, Го-славський Альоїс (екст.), Сакалюк Йосиф (екст.). Два ученики одержали поправку, а двох рєпробовано на рік.

— **Чемний селянин, а безличний жид.** Дня 21. сїчня с. р. на ярмарку в Добромилі якийсь жид обманив селянина Дмитра Поточного на 500 зр. Поточний продав худобину і числив гроші, як до него прийшов жид і просив зміняти 1.000 корон. Селянин ще ніколи не видів тисячки, тому вагав ся зробити прислугу, але вкінці зміняв подану єму, бумажку, на якої знакомі Поточного „прочитали“ 1000. Бумажка лежала у Поточного кілька місяців, аж перед кількома днями він пішов платити нею податок. Ту пер-єсвідчив ся, що жид єго обдурив, бо се не була тисячка корон, але аноне якоїсь торговель-ної фірми в Чехії. За жидом розписано гончі листи, але чи єго найдуть?

— **З маневрів.** В послїдних днях приключили ся дві нещасні події підчас війскових вправ. З Опави на Шлеску доносять, що перед кількома днями підчас т. зв. стріляня до Colonnen-Schei-be тамошним полком ім. Франц-Йосифа I поги-бли від куль один офіцїр і один простий вояк.

В Дебречині проляла ся також кров від-час війскових вправ 1. полку гонведів. Одноріч-ний охотник Тібольд з 15. компанії в часі штур-му оглянув ся і станув, а в тїй хвилі капраль Банай пробив єго в груди баґнетом. Тібольд погнб по кількох годинах, а Банай з грижі здур-ів і пішов до шпиталю.

— **На найвисшу гору в Альпах,** на вершок Mont-Blanc, дістав ся онадї відділ альпейских стрільців французской армії. Є се перший примір незвичайної витрєвалости вояків, котрі в повній

зброї передерли ся понад хмари, в країну віч-ного снїгу.

— **1216 лїт вязниці** одержав каснер банку в місцевости Брешція в Італії за крадіжки, яких він допускав ся в банковой касі. Італійский ко-декс карає за кожду дефравдацію в публичній інституції 8-ома роками вязниці, а що пан ка-сиєр за 15 лїт свого урядованя крав 152 разів, то засуджено єго на 1216 лїт вязниці. Кара о-стала однак на папері, а пан каснер поїхав до Америки.

— **Ц. к. Дирекция залїзниць державних у Львові** оповіщує:

Північно-німецький рух товарний з Гали-чиною і Буковиною. Тарифа часть II, зшиток 2. З днем 1. серпня 1901 входить в жите дода-ток IV.

Північно-німецький рух залїзничий з Гали-чиною і Буковиною. Тарифа часть II, зшиток 3. З днем 1. серпня 1901 входить в жите дода-ток IV.

Полуднево-німецько-австро-угорский союз зе-лїзничий. З днем 1. серпня 1901 увійде в жите додаток IV. до тарифи часть II, зшиток 10 з дня 1. грудня 1898.

Дня 10. липня с. р. отворено для руху осо-бового, пакункового і товарового в ціловозних наборах перестанок і ладівню „Конті“ лежачий пом-ж стацією Хшанів і перестанком в Би-чинї при км. 11-286 на шляху Піла (Волевиці)-Яворжно в окрузі ц. к. Дирекції залїзниць держ. в Кракові. Білєти їзди видають кондуктори в поїзді, а пакунки надає ся за оплатою при від-браню. Заладувати і владувати товари можна тільки за порозумінєм і зголошенєм транспор-тів в ц. к. дирекції залїзниць держ. в Кракові. Час від'їзду поїздів задержуючих ся на тїм пер-естанку є такий: а) в напрямі до Яворжна від-їзд поїзду ч. 6351 о год. 11 мін. 17 перед полу-днем; б) в напрямі до Болвиціна від'їзд поїзду ч. 6352 о год. 5 мін. 56 рано.

— **Дрібні вісти.** В Книгинї під Станиславо-вом лотує шарклатина, а в Станиславові черев-ний тиф. — Залїзнича катастрофа приключила ся в суботу на стації Видинів коло Святїна, але поки-що нема про ню ближних вістей. — „Nowa Reforma“ доносить зі Львова, що о опо-роженє місце віцепрезидента краєвої шкільної ради старає ся ке. пралат Гнатовський.

— **Гумористичний цутик.**

Хмари-чари.

Душі моєї небоскдїн
Розивляв ся, як безмежний звін.

На тла єго голубий чар
Бїжить юрба летучих хмар.

У сьвітлі сонця кожда з них
Купаєсь та зміняєсь в миг.

То з срібла-злата, то з пурпур,
То мов грізний із кричі мур.

І дощик теплий з них паде,
І злива леть ся, грїм гуде.

Та миттю від хмарний десь щез,
І видно знов спокій небес.

Друкарский чортик в посмертних оповістках.
Авдрій С. упокоїв ся пропивши 75 лїт тру-дящого жита.

Михайлина Г., практикантка куреу фер-блівского у Львові, упокоїла ся в 16. році жита.
В. І. п.!

— **Родимці! Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи“ в Самборі.**

— **Вісти з станиславської єпархії.** Розписані на конкурс в речинцем по конець серпня с. р.: Воскрєсїнци, коломийского деканата; Чернолозіці тисьменицького дек. і Ланчини, надвірнянского дек. — Коїєстория віднесла ся до львівского намієництва о канонїчну інституцію оо.: Василя Козловского на Барич, бучацького дек. і Ан-тона Балицького на Черемхів, жуківского дек., а до краєвого правительства в Чернівцях о згбду на інституцію о. Василя Гарасимюка на Бонни. — Увільнені оо.: Теод. Бльовський від сотрудни-цтва в Гостові, Франц Назаревич від прив. со-трудництва в Вербівці і Вен. Салевич від прив. сотрудничства в Рїчці. — Введені оо.: Григорий Боднарчук яко завідатель в Братківцях, Ярослав Луцк яко завідатель в Воскрєсїнцях і Вен. Салевич яко прив. сотрудник в Космачи. — Титул стола одержав укіч богослов Евст. Сливин-ський. — З релїгійного фонда признано запомогу помічникови пароха в Семаківцях в квоті 600 кор. річно. — Відпустку одержали оо.: Кл. Зленко з Серета на місяць, Іван Кудрикевич з Росоха-ча на 2 місяці і Вол. Миклаїєй із Станиславова на місяць. — Рукоположенє в єреї відбуде ся в серпня, а ближні відомости оголосить ся пі-знійше.

Телеграми.

Відень, 23. липня. Віденські днівники обговорюють сецесию словенських послів з союму в Горичі та жалують, що через те стало неможливим ухвалення фонду на основанні кравенго заведення для божевільних. Національний розем в Австрії стає чим раз кочевнійшим.

Марсенбад, 22. липня. До Марсенбаду приїхав князь Филип Орлеанський. Також очікують ту архикнязя Фердинанда.

Петербург, 23. липня. Гр. Толстой поздоровив вже зовсім, хотий ще дуже обезсилений. Тепер працює над новелею п. з. «Старці».

Царгород, 23. липня. Султан заборонив окремим «іраде» тримати християнську прислугу, а турецька поліція зобов'язує кожного Турка поодиноким до перестерігання сего зарядження. Турецька преса звиває Турків до заховання чистоти турецького гарему і відпирания європейських впливів на вихованні молодечого покоління.

Рим, 23. липня. У Кріспі-ого лікарі ствердили апоплектичні удари. Его стан видає ся безнадійним.

Амстердам, 23. липня. Жінка президента Крігера померла. Старенький Крігер відчув дуже болісно сию страту, плакав і молив ся, доки не заснув з біблією в руках.

Лекційна комісія

студентів філософичного відділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і сьвяти) на університеті (І п. Сала VIII) межі 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного відділу, Львів, Університет.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.
Програма від 16 до 31. липня 1901.
При співучасті військової музики 80. п. п.
В огороді електрично освітленим.

- 1) The Grunathos, одинока на суні дамска трупа акробатска (7 пань).
- 2) ? Tacianu, найбільший феномен сьвіта.
- 3) The Royal Ranvoll Bioskop, в природній величині плястичні фотографії.
- 4) Artur de Lipiński, зв'язка всіляких екавілібристів на вежи Айфель.
- 5) Pertina, акробатична танцерка австральска.
- 6) Magherjta et Giuseppe Gianato, живі чаруючі образи феноменальні, ефекти сьвітланні і декорації.
- 7) 3 пані Cetinje, 3-ех панів, чорногорска трупа в своїх народних сьпівах і танцах.
- 8) The 5 Reyvall's, електричні сьпівачки.
- 9) The Fr. Marzahn Troupe, в своєю пантоміною.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і сьвяти два представлення. Що п'ятиці High Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і пабути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечас будинки і всі предмети движими против огневих шкід.

«Дністер» припоручил Пресьвящ. Ординарияти Всеч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій

Фонд гаранційні «Дністра» з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор 11 сот	
Резерва премій	171.942	„	разом
Резерва спеціальна	6.000	„	620.406 кор 65 сот
Фонд емеритальний	30.924	„ 54	„

Тарифи «Дністра» умірновані Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів За рік 1900 дістають члени 8%, звороту з премій

«Дністер» виплатив до 31 грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор Шкоди ліквідують ся безплатно в присутності Делегата і 2 членів

Поліс «Дністра» приймають при позичках гіпотечних Банк кравен і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сьвятині, Городенші, Теревовли Заліццях, Городку і Богородчанах

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через «Дністер» иде часть провізій на рускі публічні добродійні ціли; поліс і квіти видає Краківске Товариство рускі

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор дровизані

Зголошення в агенції треба вносити до Дирекції у Львові

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра»

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО В «ДНІСТРІ».

НА ЖИТЕ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ «ДНІСТЕР».

Сезон від 1. червня до кінця вересня

В Микуличині

над трема Прутами

отворив заряд

„Народної Гостинниці“

зі Львова

◆ готель і реставрацію ◆

в віллі о. Галайчука.

Заряд приймає купелевих гостей на цілий сезон на мешканє, також з цілим удержанєм. Сезонні домівки в готелі під власним зарядом по 2—3 покої по дуже умірених цінах. Можна винаймаєти і на місяці. Кухня і пивниця у власнім заряді, окрема читальня для гостей, купелі в Пруті о 200 кроків від готелю, прогульки нетомлячі задля догідного положення місцевости, а залізнична станція о 150 кроків від готелю.

Зголошення приймає п. Микола Заячківский в Микуличині.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годні				відходять о годні			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		1:55	6:25	до Станиславова, П. двисокого, Потутор	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина		2:08	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.			6:43	дв. Підзамче	
	7:45	з Янова			6:55	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	на дв. головний		2:55			
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока			9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:15	з Сокала, Рави рускої			9:15	до Янова	
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під.	
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора			9:42	дв. гол.	
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		2:40	10:20	до Сокала, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	12:55	з Янова			10:25	до Чернівців,	
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвяти	
	3:14	від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і сьвяти	
	4:40	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:20	5:11	зі Самбора, Борислава, Стрия			3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
2:35	5:35	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Під.			3:26	до Брухович п. од. від 16. мая до 15. вер.	
	5:50	на дв. голов.			3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова	
1:45	5:40	з Кракова					
	6:00	з Чернівців, Іцкан					
		з Сокала, Белзця і Любачова					
НІЧ							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		12:45	6:10	до Станиславова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.			6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)				а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно	
8:45	9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
2:31	9:40	з Чернівців, Букарешту,			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
12:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7:32	дв. Підзамче	
	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Під.			7:25	до Сокала і Рави рускої	
	10:02	на дв. голов.			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)	
	3:12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче		2:51	9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
	3:35	на дворець головний			10:30	до Чернівців і Іцкан	
					11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
					11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.	
					11:32	дв. Підза	
					4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод.	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій різнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети авчійні і всіякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізниц державних (ул. Краєвських ч. 5. в подвірю, сходи П., двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в сьвяти 9—12).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перешована папери партійні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 85 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перешовувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарядження. Принесв дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.